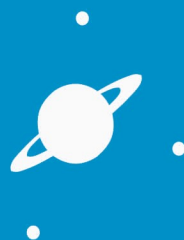




Sprawozdanie z działalności za 2018 rok



STOWARZYSZENIE
POLARIS - OPP



Spis treści

I. Struktura organizacji	4
1.1 Dane podstawowe	4
1.2 Władze stowarzyszenia	6
1.3 Organy dodatkowe	6
1.4 Poczet	7
II. Czynności prawne i statutowe	8
2.1 Cele statutowe	8
2.2 Formy realizacji	8
2.3 Odpisy uchwał Zarządu	9
2.4 Odpisy uchwał Walnego Zebrania	9
2.5 Odpisy uchwał Komisji Inspekcyjnej	9
2.6 Informacje dodatkowe	10
III. Wykaz głównych działań statutowych	11
3.1 Projekty	11
3.1.1 Własne	11
3.1.2 Obce	13
3.2 Programy	14
3.3 Zjazdy generalne	16
3.4 Konkursy	18
3.5 Akcje	19
3.6 Publikacje	20
3.6.1 Własne	20
3.6.2 Obce	18
3.7 Raport społeczny - dodatek OPP	22
3.8 Odpłatna działalność statutowa	22
3.9 Współpraca instytucyjna	22
IV. Informacje finansowo-kadrowe	23
4.1 Uzyskane przychody	23
4.2 Poniesione koszty	23
4.3 Zasoby kadrowe	24

4.4 Informacje dodatkowe	24
V. Wyróżnienia i podziękowania	25
5.1 Tytuł Polarisowca Roku	25
5.2 Odznaczenia	25
5.3 Nominacje	25
5.4 Podziękowania	26

I. Struktura organizacji

1.1 Dane podstawowe

W 2018 roku organizacja posługiwała się następującymi danymi:

- a) nazwa pełna: **Stowarzyszenie POLARIS – OPP**
- b) nazwa skrócona: **POLARIS-OPP**
- c) siedziba i adres: **Sopotnia Wielka nr bud. 174, skr. poczt. nr 1, 34-340 Jeleśnia, gmina Jeleśnia, powiat Żywiec, woj. śląskie.**
- d) data założenia: **marzec 1994r.**
- e) data rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym: **28.12.2001r.**
- f) data przerejestrowania na organizację pożytku publicznego: **21.02.2005r.**
- g) organ rejestrujący: **Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej, VIII Wydz. Gosp. KRS**
- h) numer KRS-u: **0000076686**
- i) statystyczny numer identyfikacyjny w systemie REGON: **072748515**
- j) numer Polskiej Klasyfikacji Działalności (wg. wykazu w KRS):

I. Działalność nieodpłatna statutowa:

85 32 C	pomoc społeczna bez zakwaterowania
91 33 Z	działalność pozostałych organizacji członkowskich gdzie indziej niesklasyfikowana
33 20 B	działalność usługowa w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych, badawczych, testujących, nawigacyjnych
55 23 Z	miejsca krótkotrwałego zakwaterowania pozostałe, gdzie indziej niesklasyfikowane
73 10 A	prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk matematyczno-fizycznych i astronomii
73 10 C	prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk o ziemi
73 10 D	prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk biologicznych i środowiska naturalnego
73 10 G	prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk technicznych
73 10 H	prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych
73 20 I	prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk humanistycznych i społecznych
74 81 Z	działalność fotograficzna
74 30 Z	badania i analizy techniczne
75 12 Z	kierowanie w zakresie działalności społecznej
74 14 A	doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania
92 72 Z	działalność rekreacyjna pozostała, gdzie indziej niesklasyfikowana
93 05 Z	działalność usługowa pozostała, gdzie indziej niesklasyfikowana
22 25 Z	działalność graficzna pomocnicza
70 20 Z	wynajem nieruchomości na własny rachunek
71 33 Z	wynajem maszyn i urządzeń biurowych i sprzętu komputerowego
71 34 Z	wynajem pozostałych maszyn i urządzeń

91 12 Z	działalność organizacji profesjonalnych
----------------	--

II. Działalność odpłatna statutowa:

22 11 Z	wydawanie książek
22 13 Z	wydawanie czasopism i wydawnictw periodycznych
33 20 B	działalność usługowa w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych, badawczych, testujących, nawigacyjnych
55 23 Z	miejsca krótkotrwałego zakwaterowania pozostałe, gdzie indziej niesklasyfikowane
73 10 A	prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk matematyczno-fizycznych i astronomii
73 10 C	prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk o ziemi
73 10 D	prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk biologicznych i środowiska naturalnego
73 10 G	prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk technicznych
73 10 H	prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych
73 20 I	prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk humanistycznych i społecznych
74 81 Z	działalność fotograficzna
74 30 Z	badania i analizy techniczne
75 12 Z	kierowanie w zakresie działalności społecznej
91 33 Z	działalność pozostałych organizacji członkowskich, gdzie indziej niesklasyfikowana
74 14 A	doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania
92 72 Z	działalność rekreacyjna pozostała, gdzie indziej niesklasyfikowana
93 05 Z	działalność usługowa pozostała, gdzie indziej niesklasyfikowana
22 25 Z	działalność graficzna pomocnicza
70 20 Z	wynajem nieruchomości na własny rachunek
71 33 Z	wynajem maszyn i urządzeń biurowych i sprzętu komputerowego
71 34 Z	wynajem pozostałych maszyn i urządzeń
91 12 Z	działalność organizacji profesjonalnych

k) numer NIP: **553-22-26-730**

l) oficjalne dane teleadresowe: **tel. 33 863-46-93**, adresy
e-mail: polaris@op.pl ; biuro@polaris.org.pl ; ciemnieniebo@op.pl

m) oficjalne strony internetowe:

www.polaris.org.pl – oficjalna witryna Stowarzyszenia POLARIS-OPP
www.ciemnieniebo.pl – serwis Programu Ciemne Niebo – Polska,
www.astroprocent.pl – strona informacyjna Akcji „1% na astronomię”,
www.astroevents.pl – strona dot. działalności odpłatnej statutowej.

1.2 Władze stowarzyszenia

W 2018 roku odbyło się jedno Walne Zebranie członków POLARIS-OPP, które zgromadziło w terminie drugim:

- 29.04.2018r. – **9 członków z 20 osób uprawnionych do głosowania.**

Zebranie to miało charakter sprawozdawczy.

Organami władzy Stowarzyszenia na przestrzeni 2018 roku były:

Zarząd:

- | | |
|----------------------|---------------------|
| - Prezes Zarządu | - Piotr Nawalkowski |
| - Wiceprezes Zarządu | - Michał Goraus |
| - Sekretarz Zarządu | - Krzysztof Dwornik |

Komisja Inspekcyjna:

- | | |
|---------------------------------------|-----------------|
| - Przewodniczący Komisji Inspekcyjnej | - Dorota Witas |
| - Członek Komisji Inspekcyjnej | - Wojciech Noga |

1.3 Organy dodatkowe

Walne Zebranie z dn. 28.04.2018r. udzieliło absolutorium dla 10-ciu działów tematycznych POLARIS-OPP za okres działalności 2017/2018:

- | | |
|--|--|
| • dział obserwacyjny | - Michał Goraus,
Krzysztof Dwornik |
| • dział ekologiczny | - Anna Zając |
| • dział informatyczny | - Jacek Kędzierski ¹ |
| • dział współpracy międzynarodowej (DIC) | - Michał Wiśniewski |
| • dział administracyjno-księgowy | - Elżbieta Nawalkowska |
| • dział redakcyjny | - Julia Nawalkowska |
| • dział artystyczny | - Weronika Pikul |
| • dział techniczny | - Wojciech Nawalkowski ²
Wojciech Noga |
| • dział lokalny SOP | - Michał Iciek |
| • dział fizyczny | - Krzysztof Saroski |

Walne Zebranie nie udzieliło absolutorium jednej koordynatorce:

- | | |
|-----------------------|----------------------|
| • dział audiowizualny | - Katarzyna Tokarska |
|-----------------------|----------------------|

Podsumowując, Walne Zebranie z dnia 28.04.2018r. ustanowiło strukturę dziesięciu działów tematycznych POLARIS-OPP z następującą obsadą:

¹ koordynatorzy / członkowie honorowi.

• dział obserwacyjny	-	Michał Goraus, Krzysztof Dwornik
• dział ekologiczny	-	Anna Zając
• dział informatyczny	-	Jacek Kędzierski ²
• dział współpracy międzynarodowej (DIC)	-	Michał Wiśniewski
• dział administracyjno-księgowy	-	Elżbieta Nawalkowska
• dział redakcyjny	-	Julia Nawalkowska
• dział artystyczny	-	Weronika Pikul
• dział techniczny	-	Wojciech Nawalkowski ² Wojciech Noga
• dział lokalny SOP	-	Michał Iciek
• dział fizyczny	-	Krzysztof Saroski

1.4 Poczet

W 2018 roku w strukturach Stowarzyszenia POLARIS - OPP zarejestrowanych łącznie było **21** osób z terenu całej Polski (w 2017 roku było 25 osób).

W okresie tym Zarząd Stowarzyszenia POLARIS – OPP zawiesił w prawach członkowskich 3 osoby, natomiast przyjął do grona organizacji 1 nową osobę. Poczet łącznie składał się więc z: 9 koordynatorów, 2 zwyczajnych, 8 korespondencyjnych, 1 początkujący, 4 członków honorowych i 2 członków wspierających.

Na dzień 31 grudnia 2018 rok, poczet członków Stowarzyszenia POLARIS - OPP liczył 21 osób fizycznych.

Dodatkowe statystyki dostępne są w siedzibie Stowarzyszenia POLARIS – OPP za pośrednictwem Wiceprezesa Zarządu.

² koordynatorzy / członkowie honorowi.

II. Czynności prawne i statutowe

2.1 Cele statutowe

W 2018 roku obowiązywał następujący cel statutowy Stowarzyszenia POLARIS – OPP:

„podejmowanie działań z zakresu pomocy społecznej oraz nauki, a w szczególności przeciwdziałanie defaworyzacji społecznej poprzez astronomię, meteorologię, ekologię i inne pokrewne nauki ściśle na rzecz społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem terenów wiejskich i małomiasteczkowych, a zwłaszcza dzieci, młodzieży oraz członków stowarzyszenia”.

2.2 Formy realizacji

Cel statutowy realizowany był w następujących formach i zakresach zgodnie z § 6 Statutu Stowarzyszenia POLARIS – OPP:

- a) grupowe i indywidualne przeprowadzanie naukowych sesji obserwacyjnych zarówno w czasie dnia jak i nocy opartych na równouprawnieniu wszystkich ich uczestników oraz szerzących aktywne postawy,
- b) powoływanie działów tematycznych w zakresie różnorodnej tematyki odwołującej się bezpośrednio lub pośrednio do astronomii, przeciwdziałających defaworyzacji społecznej,
- c) przeciwdziałanie marginalizacji osób i popadaniu w patologie poprzez angażowanie ich w prace naukowe i dydaktyczne na polach astronomii, ekologii i meteorologii oraz innych dziedzin reprezentowanych przez działy tematyczne,
- d) podejmowanie działań w zakresie poprawy stanu środowiska naturalnego w kontekście ekologii na rzecz mieszkańców i przyrody rodzimej, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony ciemnego nieba,
- e) organizowanie przedsięwzięć edukacyjnych dla zainteresowanych ww. naukami, szerząc wzajemną współpracę i tolerancję kulturową,
- f) działalność wydawniczą w postaci publikacji opracowań, periodyków, książek, informatorów, stron internetowych i innych materiałów dot. tematyki działalności Stowarzyszenia,
- g) współpracę i wspieranie innych podmiotów organizacyjnych oraz osób indywidualnych działających w zakresie realizacji celu statutowego włącznie z udostępnianiem wyników działań Stowarzyszenia do własnych prac naukowych,
- h) prowadzenie badań naukowych w zakresie astronomii, ekologii i meteorologii oraz innych dziedzin reprezentowanych przez działy tematyczne przy zaangażowaniu młodzieży wiejskiej i zagrożonej patologiami,
- i) organizowanie programów, konkursów, projektów, akcji i innych prac przeciwdziałających defaworyzacji,
- j) wykonywanie analiz, pomiarów, prac badawczo-rozwojowych, usług specjalistycznych, makiet i modeli, szkiców, obserwacji technicznych i innych czynności dotyczących dziedzin reprezentowanych przez działy tematyczne angażujące do aktywności osoby zagrożone defaworyzacją społeczną,
- k) udzielanie pomocy merytorycznej, technicznej, społecznej, personalnej i doradczej na rzecz sektora społecznego, samorządowego i gospodarczego w zakresie dziedzin reprezentowanych przez działy tematyczne i angażujące do aktywności osoby zagrożone defaworyzacją społeczną,
- l) podejmowanie działań związanych z „astroturystyką” przy zaangażowaniu osób

pozostających w sferze defaworyzacji społecznej, włącznie z organizowaniem miejsc krótkotrwałego zakwaterowania,

- f) wynajmowanie lokali, nieruchomości, maszyn, urządzeń i innego sprzętu dla podmiotów, których działania dotyczą osób pozostających lub zagrożonych defaworyzacją społeczną.

Szczegółowy opis realizacji celu statutowego w rozdziale III.

2.3 Odpisy uchwał Zarządu

Przez okres 2018 roku Zarząd Stowarzyszenia POLARIS – OPP zbierał się łącznie 4 razy w następujących terminach i miejscach:

- 1) 06.01.2018r. – Sopotnia Wielka,
- 2) 23.04.2018r. – Chorzów,
- 3) 22.07.2018r. – Sopotnia Wielka,
- 4) 17.10.2018r. – Bełk.

W trakcie ww. zebrań podjęto łącznie **2 uchwały** o następującej treści:

Nr uchwały	Data podjęcia	Treść uchwały
ZZ/06/01/2018/A/13b.	06.01.2018	dot. zmiany zatrudnienia na umowę o pracę w Stowarzyszeniu POLARIS – OPP.
ZZ06/01/2018/B/13e	06.01.2018	dot. terminów Walnego Zebrania.

Pełna treść uchwał oraz protokołów z Zebrań Zarządu dostępna jest w siedzibie Stowarzyszenia POLARIS – OPP za pośrednictwem Sekretarza Zarządu.

2.4 Odpisy uchwał Walnego Zebrania

W 2018 roku miało miejsce jedno Walne Zebranie członków POLARIS-OPP, które podjęło łącznie **3 uchwały** dot. następujących sfer działalności:

Lp.	Nr uchwały	Treść uchwały
1.	WZ/29/04/2018/A/7.	dot. Sprawozdania z działalności Stowarzyszenia POLARIS-OPP za 2017 rok
2.	WZ/29/04/2018/B/8.	dot. zatwierdzenia protokołu z kontroli Stowarzyszenia POLARIS-OPP za 2017 rok
3.	WZ/29/04/2018/C/9.	dot. wysokości składek członkowskich na sezon 2017/2018

2.5 Odpisy uchwał Komisji Inspekcyjnej

W 2018 roku miało miejsce jedno zebranie Komisji Inspekcyjnej POLARIS-OPP:

- a) 17.12.2018r. – Sopotnia Wielka.

na którym Komisja Inspekcyjna nie podjęła żadnych uchwał.

Jednocześnie Komisja Inspekcyjna wykonała kontrolę Stowarzyszenia POLARIS – OPP w dniu 17.12.2018r.

Protokół dostępny jest za pośrednictwem Przewodniczącej Komisji Inspekcyjnej.

2.6 Informacje dodatkowe

14.09.2018r. w siedzibie Stowarzyszenia POLARIS – OPP odbyła się kontrola Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dot. umów z pracownikami za 5 lat wstecz, zakończona pozytywnie (bez zastrzeżeń).

III. Wykaz głównych działań statutowych

3.1 Projekty

3.1.1 Własne³

Stowarzyszenie POLARIS – OPP złożyło w 2018 roku **8 wniosków** na projekty dotacyjne (sygn. wew. akt – *Helvetios, Intercrus, Janssen, Kepler 1, Kepler 2, Libertas, Meztli*) do sześciu instytucji krajowych i europejskich, gdzie cztery otrzymały zgodę na finansowanie, a dwa kolejne nie zostały jeszcze rozpatrzone w I kwartale 2019 roku. Natomiast na przestrzeni 2018 roku kontynuowane były dodatkowo projekty dotacyjne *Ż-Vel* oraz *Fafnir* z 2017 roku.

Specyfika projektów dotacyjnych prowadzonych przez Stowarzyszenie POLARIS – OPP w 2018 roku:

- **Ż-Vela** – okres realizacji od 7 kwietnia 2017r. do 31 marca 2018 roku. Tytuł projektu: "Adaptacja wielofunkcyjnego poddasza Zespołu Szkół nr 4 w Sopotni Wielkiej przy Obserwatorium Astronomicznym". Refundujący: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w ramach PROW 2014-2020.



„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”
Operacja mająca na celu adaptację wielofunkcyjnego poddasza Zespołu Szkół nr 4 w Sopotni Wielkiej przy Obserwatorium Astronomicznym, współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Przewidywane wyniki operacji: przekształcenie sposobu użytkowania poddasza na salę projekcyjną z biblioteką przy Obserwatorium Astronomicznym w Sopotni Wielkiej dla rozwoju astro-turystyki w regionie jak i uatrakcyjnienie oferty kulturalnej mieszkańcom oraz zwiększeniu wiedzy w zakresie ochrony środowiska.

Celem operacji było przekształcenie sposobu użytkowania poddasza na salę projekcyjną z biblioteką przy Obserwatorium Astronomicznym w Sopotni Wielkiej dla rozwoju astro-turystyki w regionie jak i uatrakcyjnienie oferty kulturalnej mieszkańcom oraz zwiększeniu wiedzy w zakresie ochrony środowiska. W skład prac inwestycyjnych weszły także: instalacja związanego na stałe z przedmiotem operacji, teleskopu astronomicznego wraz z montażem sterującym, umożliwiającym organizowanie pokazów astro-turystycznych na żywo w sali projekcyjnej, a także zakup odpowiedniego wyposażenia poprawiającego funkcjonalność jak chociażby krzeselka z pulpitem czy zapewnienie zaplecza sanitarnego dla uczestników korzystających z wielofunkcyjnego poddasza. Projekt zakładał także utworzenie punktu pomiarowo-obserwacyjnego, dzięki którym turyści będą mogli porównać jakość chronionego, ciemnego nieba na tym terenie z miejscem swojego zamieszkania np. dużych miast. Projekt utworzył miejsca pracy w wymiarze 1,125RJR na okres 5 lat. Maksymalna wartość uzyskanego dofinansowania to 300000,00zł. Projekt realizowany był we współpracy z Gminą Jeleśnia, Zespołem Szkół nr 4 w Sopotni Wielkiej i Gminną Biblioteką Publiczną w Jeleśni.

³ realizacja projektów zgodna z § 6 Statutu Stowarzyszenia POLARIS – OPP.

- Fafnir** – okres realizacji od 15 grudnia 2017r. do 15 kwietnia 2018 roku. Tytuł projektu: "Nasze otoczenie – nasze środowisko". Dotujący: Żywiec Zdrój S.A. w ramach Lokalnych Inicjatyw Społecznych 2017. Głównym celem projektu było wzmocnienie pro-ekologicznych postaw społecznych wśród mieszkańców sołectwa Sopotnia Wielka, a w szczególności dzieci i młodzieży. Cel ten został jak najbardziej osiągnięty poprzez aktywizację społeczną do zwrócenia uwagi na problem zanieczyszczeń środowiska naturalnego, tak poprzez akcje informacyjne, materiały, publikacje, aż po systematyczne, wielodniowe pomiary stanu powietrza, wody, gleby czy nawet ciemnego nieba. Poprzez bezpośrednie zaangażowanie młodych osób w badania terenowe i nadzór nad pracą czujników jak i opracowanie czy przekazywanie danych do publicznej wiadomości mieszkańców, daliśmy poczucie współodpowiedzialności za stan środowiska naturalnego. Dorosłym zaś mieszkańcom zwróciliśmy uwagę na ich konkretne nieprawidłowości – nie w sposób bezpośredni, ale publiczny, który nieraz okazał się bardziej skuteczny (np. przy analizie wystawiania worków z nie do końca segregowanymi śmieciami). Jednak to przede wszystkim młodzi mieszkańcy naszej miejscowości mieli ku temu ogromny dorobek, gdyż na swoim własnym przykładzie pokazali, że można poprawić własne otoczenie, w którym żyją. W ramach projektu przeprowadzono kilkaset pomiarów i obserwacji środowiska, uruchomiono system monitoringu środowiska i udostępniono na podstronie www.pomiary.polaris.org.pl, wycieczkę „Czystym szlakiem”, wydrukowano 500 listów otwartych wraz z apelem o ochronę środowiska naturalnego wśród mieszkańców Sopotni Wielkiej i kolportowano je osobiście przy zaangażowaniu 18 uczestników do ponad 450 domostw oraz odbył się konkurs z wyróżnieniami dla uczestników. Budżet projektu to nieco ponad 6 tys. złotych. W projekt zaangażowano bezpośrednio ponad 100 osób.



„Projekt współfinansowany przez firmę Żywiec Zdrój S.A. w ramach konkursu grantowego pn. „Lokalne Inicjatywy Społeczne w Gminie Jeleśnia – edycja 2017”.

- Helvetios** – okres realizacji od 15 kwietnia 2018r. do 30 listopada 2018 roku. Tytuł projektu: „Helvetios – czas wolny pod gwiazdami 2018”. Dotujący: Urząd Gminy Jeleśnia. Miniprojekt o wartości 2tys. złotych z przeznaczeniem na zajęcia systematyczne z dziećmi i młodzieżą z terenu gminy na Sali Wielofunkcyjnej Stowarzyszenia POLARIS – OPP oraz miejscach przyległych w ramach pełnienia funkcji świetlicy wiejskiej. W ramach projektu zapewniono stałą obsługę koordynatorki z wykształceniem pedagogicznym oraz kadrę wolontariuszy, którzy przeprowadzili liczne spotkania, obserwacje nieba pod wybudowaną przez Stowarzyszenie kopułą z nowo zakupionym – jednym z większych w regionie, teleskopem astronomicznym czy konkurs wiedzy i aktywności na terenie Sopotni Wielkiej. Na koniec odbyła się wycieczka do Planetarium EC1 w Łodzi ze środków własnych Stowarzyszenia POLARIS-OPP, podobnie jak rozdanie nagród uzyskanych od sponsorów. Udział w zajęciach i działaniach wzięło udział bezpośrednio 30 osób, a pośrednio ponad 50 beneficjentów, głównie dzieci i młodzież.



W 2018 roku sporządzone zostały natomiast wnioski o sygn. wew. projektów **Janssen** oraz **Libertas**, które otrzymały już zgody na finansowanie na przestrzeni 2019 roku. Opis zrealizowanych działań nastąpi jednak w Sprawozdaniu za 2019 rok.

Oprócz tego wnioski **Kepler 1** i **Kepler 2** nie otrzymały jeszcze zgody na dofinansowanie przed końcem I kwartału 2019r, zaś pozostałe odrzucono.

3.1.2 Obce⁴

W 2018 roku Stowarzyszenie POLARIS-OPP współrealizowało jako oficjalny partner w następujących projektach zewnętrznych:

- **Dziedzictwo kulturowe związane z niebem na Żywiecczyźnie** - W 2018 roku zaprezentowana została czasowa wystawa realizowana o dziedzictwie kulturowym Żywiecczyzny związanym z niebem, przez Fundację Satelitarną Polarisu w ramach projektu grantowego dofinansowanego przez Stowarzyszenie LGD Żywiecki Raj w ramach Programu PROW 2014-2020.



„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Grupa młodzieży pod opieką pasjonatów i obrońców ciemnego nieba, zebrała przykładowe elementy kultury wyróżniając kilka najważniejszych, będących dowodami na istnienie związku między ciemnym niebem, a historią i życiem w regionie. Elementy te zostały zebrane w formie wystawy pod sferycznym namiotem i miały za cel ukazanie, że motywy nieba od zawsze były obecne w kulturze tego regionu, były źródłem inspiracji dla poetów, pisarzy, filozofów. Niestety - „tracąc ciemne nocne niebo z prędkością światła”, wiele osób mieszkających na terenie miast nie może oglądać nieba, jakie kiedyś było dostępne. Dzieje się tak na skutek postępującego zanieczyszczenia światłem. W tym projekcie Stowarzyszenie POLARIS – OPP odegrało rolę partnera używając zasobów technicznych, lokalowych, a także przy procesie rekrutacji i merytorycznym udziale specjalistów podczas realizacji działań.

- **Kodujemy nasze otoczenie** – Fundacja Satelitarna Polarisu uzyskała także w 2018 roku dotację na projekt w ramach Funduszu Inicjatyw Obywatelskich, prowadzonego obecnie przez Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. Dzięki temu projektowi, młodzież z regionu Żywiecczyzny (choć nie tylko), miała możliwość nauki kodowania robotów, programowania złożonego, tworzenia projektów liderowych oraz projektowania 3D w oparciu o zakupiony sprzęt przez Fundację. 2 września 2018r. była okazja poznać m.in. miniaturowe Ozoboty oraz roboty Photon, a Stowarzyszenie POLARIS - OPP zapewniło odpowiednią, kosmiczną scenerię oraz umożliwiło m.in. wykonanie pamiątkowego zdjęcia w stroju stylizowanym na kombinezon NASA! Podmioty



„Kodowanie robotów”



⁴ realizacja projektów obcych zgodna z § 6 Statutu Stowarzyszenia POLARIS – OPP.

współpracowały także w zakresie transferu wiedzy, kadry i zaplecza wykonawczego, włącznie z użyczeniem głównego kompleksu wielofunkcyjnego przy Obserwatorium Astronomicznym POLARIS-OPP w Sopotni Wielkiej.

3.2 Programy

W 2018 roku funkcjonowały następujące programy własne POLARIS-OPP, powołane przez Zarząd Stowarzyszenia w celu skuteczniejszej realizacji działań statutowych:

„Przybliżmy dzieciom niebo” – działania tego programu to przede wszystkim warsztaty i pokazy nieba na terenie Sopotni Wielkiej, realizowane zarówno dla szkół jak i przedszkoli na przestrzeni 2018 roku. Nowym narzędziem do skuteczniejszego przybliżania dzieciom nieba był zainstalowany w I kwartale 2018 roku, jeden z większych teleskopów w regionie – blisko 40cm średnicy Schmidt-Cassegrain Celestrona, ulokowany przy nowootwartej Sali Wielofunkcyjnej wybudowanej przez Stowarzyszenie POLARIS – OPP przy kopule Obserwatorium Astronomicznego na ZS nr 4 w Sopotni Wielkiej. Oprócz tego odbyły się także liczne pokazy z pomocą mniejszych teleskopów zarówno na terenie rodzimej miejscowości jak i wyjazdowo (ok. 5 miejscowości). Odbyły się także wycieczki dla młodzieży o tematyce astronomicznej jak np. wizyta 25 laureatów konkursu i dzieci towarzyszących w Planetarium EC1 w Łodzi czy pokazy nieba na Zamku w Oświęcimiu w ramach Nocy Muzeów 2018. Szacuje się, iż w całym 2018 roku w działaniach tych wzięło bezpośrednio udział ok. 750 dzieci.⁵



„Ciemne Niebo” – program ten realizował działania przede wszystkim stacjonarnie na terenie Sopotni Wielkiej, nie tylko poprzez popularyzację i uświadamianie mieszkańców o problemie zanieczyszczenia światłem (w tym praktyczne czynności dot. zmiany ustawień lamp przydomowych), ale i także poprzez wizyty osób indywidualnych jak i grup zorganizowanych na seanse nad makietą ochrony ciemnego nieba Sopotnia Wielka 2050, gdzie zawsze prezentowany jest program dot. redukcji zanieczyszczenia sztucznym światłem oraz film autorstwa International Dark-Sky Association. Atrakcją ta jest drugą pod względem popularności formą warsztatów w Stowarzyszeniu POLARIS – OPP i jedną tego typu konstrukcją rozwijaną nadal przez dzieci i młodzież, gości oraz sponsorów rzeczowych (darowizny modeli na makietę w skali H0). Szczególnym wydarzeniem o wymiarze międzynarodowym, była wizyta ponad 80os. grupy młodzieży z 6 krajów (Turcja, Grecja, Finlandia, Rumunia, Włochy i Polska) w ramach programu Erasmus+. Uczestnicy ci brali udział w pomiarach ciemności nieba, zajęciach teoretycznych, pokazach nieba w Sopotni Wielkiej jak i rozwiązywaniu quizów o zjawisku „light pollution”. W tym celu opracowano wielojęzyczną wersję raportu EKO-005 do pomiarów jakości ciemnego nieba oraz użyto po raz pierwszy Sali Wielofunkcyjnej na poddaszu ZS nr 4. Szczególnie ważnym wydarzeniem dla działań oddolnych dot. ochrony ciemnego nieba był



⁵ realizacja programu zgodna z § 6 Statutu Stowarzyszenia POLARIS – OPP.

również projekt Fafnir (vide rozdział: 3.1.1), gdzie w ramach dofinansowania przez firmę Żywiec Zdrój S.A. młodzież z gminy Jeleśnia prowadziła czynne pomiary i obserwacje środowiskowe, w tym poziomu zanieczyszczenia powietrza (pyły PM) i ciemnego nieba światłem. Podobne czynności prowadzone były w ramach dwuzespołowych pomiarów porównawczych dla sołectw Sopotnia Wielka i Przyborów, realizowane w ramach tworzonej pracy magisterskiej przez jedną ze studentek Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie i członkiń Stowarzyszenia POLARIS - OPP (obrona pracy na ocenę 5 wraz z przygotowywaną publikacją zewnętrzną). W okresie wakacji odbył się również VI Festiwal Ciemnego Nieba, który w bardziej kameralnym gronie popularyzował również obserwacje ciemnego nieba w Sopotni Wielkiej, a dwa tygodnie wcześniej podczas obserwacji Wielkiej Opozycji Marsa i zaćmienia Księżyca na terenie obszaru ochrony ciemnego nieba CN-001, zgromadziło się ponad 100os. Prowadzone były również liczne szkolenia i spotkania z samorządami (w ramach finansowania ich z Akcji 1% na astronomię) czy też publikacje medialne – w tym Gazeta Wyborcza, Wirtualna Polska, Onet.pl czy TVN24. W działaniach Programu Ciemne Niebo w 2018 roku udział wzięło ok. 2 tys. osób.⁶

„Wypadowa Grupa Wykładowa – WGW” – warsztaty tego programu prowadzone były w znacznie mniejszej ilości niż w poprzednich latach, co upatruje się przede wszystkim w zmniejszającej się ilości zamówień Astroeventów na przestrzeni 2018 roku oraz dużej konkurencji różnego typu innych wydarzeń wyjazdowych i plenerowych po Polsce. Grupa WGW wykonała więc prelekcje i działania terenowe w takich miastach i miejscowościach jak: Bielsko-Biała, Żywiec, Gliwice, Chorzów, Oświęcim, Jeleśnia, Przyborów, Piekary Śląskie, czy Bełk, podczas których koordynatorzy POLARIS-OPP prowadzili pojedyncze lub wielokrotne wykłady w tematyce realizowanej przez nasze Stowarzyszenie. Statystyki Programu WGW wskazują, że w 2018 roku przeprowadzono ok. 45 takich prelekcji przy zaangażowaniu 9 prelegentów. Liczba uczestników tych wykładów, warsztatów, prezentacji czy prelekcji szacowana jest na ok. 800 osób. W pracy WGW na przestrzeni 2018 roku najczęściej angażowali się: NAWPI (~40 prelekcji), NOGWO (~25 prelekcji), ZAJAN i NAWJU (~20 prelekcji), (~20 prelekcji), NAWWO, SARKR, OLEGR (~10 prelekcji/asyst), BONPA, KRZNA (<10 prelekcji). W statystykach przyjęto zasadę: 1 wyjazd WGW = 1 prelekcja + 1 za każdą 1h. działań / wystąpień / szkoleń itp. lub x n za Astroeventy i Pikniki z Astronomią, w których podczas jednej godziny szkolono więcej niż jedną grupę, gdzie litera n oznacza ilość przeszkolonych grup.⁷



„1000+ na dział” – funkcjonujący od 2017 roku program skierowany do koordynatorów działów tematycznych Stowarzyszenia POLARIS-OPP, dofinansował pośrednio lub bezpośrednio 3 ww. jednostki pomocnicze: dział artystyczny, który wykonał stylizacje związane z kosmosem za pomocą zakupionych materiałów kosmetycznych i dekoracyjnych dla osób zainteresowanych tematyką prezentowaną przez dział podczas spotkań w Dąbrowie Górniczej; dział ekologiczny, który otrzymał wsparcie w ramach projektu FAFNIR na zakup materiałów i urządzeń do badań środowiskowych i przeprowadził szereg warsztatów na terenie Sopotni Wielkiej; dział informatyczny w zakresie dokupienia certyfikatów SSL do istniejących stron Stowarzyszenia POLARIS – OPP;



⁶ realizacja programu zgodna z § 6 Statutu Stowarzyszenia POLARIS – OPP.

⁷ realizacja programu zgodna z § 6 Statutu Stowarzyszenia POLARIS – OPP.

dział lokalny SOP, który pomimo rezygnacji koordynatora otrzymał wsparcie na materiały warsztatowe dla młodzieży z Sopotni Wielkiej i drobny sprzęt elektroniczny w ramach projektu CHALAWAN; dział obserwacyjny, pod który kwalifikuje się doposażenie kopuły Obserwatorium Astronomicznego w 14" teleskop Celestrona wraz z montażem, systemem Go-To i oprzyrządowaniem towarzyszącym; dział redakcyjny w zakresie zakupu licencji oprogramowania komputerowego do prowadzenia stron i opracowywania materiałów promocyjnych Stowarzyszenia; dział techniczny, który otrzymał dofinansowanie na rozbudowę systemu monitoringu środowiska i ciemnego nieba w Sopotni Wielkiej oraz drobne naprawy i modernizacje zaplecza technicznego Stowarzyszenia POLARIS – OPP⁸.

3.3 Zjazdy generalne

Na przestrzeni 2018 roku odbyły się następujące zjazdy oficjalne Stowarzyszenia POLARIS – OPP:

05-07 stycznia 2018r. w Sopotni Wielkiej, w którym wzięło udział 10-cioro członków. Głównymi działaniami było podsumowanie wyjazdu do USA z 2017 roku, gdyż gro uczestników zjazdu stanowili członkowie eskapady na całkowite zaćmienie Słońca, które miało miejsce w sierpniu wcześniejszego roku. Tradycyjnie więc na pokładzie Stacji Kosmicznej YSS zorganizowano przegląd zdjęć i filmów nagranych z wyjazdu oraz wymieniano się wspomnieniami. Okazało się, iż z tego blisko miesięcznego pobytu zebrano tak dużą ilość materiałów, że czas na ich przejrzenie wyniósłby kilka, jeśli nie kilkanaście dni. Oprócz tego zapoznano się także ze stanem realizacji inwestycji w ramach projektu Ż-Vela na poddaszu przy Obserwatorium Astronomicznym i przedstawiono materiały z projektu FAF, realizowanym od grudnia 2017 roku. Ciekawostką zjazdu było poszukiwanie za pomocą detektora metali, zgłoszonego przez jednego z mieszkańców Sopotni Wielkiej meteorytu, który jego zdaniem kilka miesięcy wcześniej upadł na pobliskie pola między dzielnicą Kamieniec, a Stara Wieś. Grupa członków naszej organizacji wybrała się więc na poszukiwania w wybrane miejsce i... udało się odnaleźć metaliczny przedmiot pod warstwą ziemi, który choć przypominał nieco kształtem pocisk... okazał się być metalową bryłką nieznanego pochodzenia. Czeką więc na dokładniejszą identyfikację przy okazji wydarzeń związanych z meteorytami w naszym regionie.⁸



28-29 kwietnia 2018r. również w Sopotni Wielkiej odbyło się doroczne, Walne Zebranie Stowarzyszenia POLARIS – OPP, połączone z krótkim tym razem (z powodu nieprzychylnej kombinacji dni wolnych 1-3 maja 2018r.), zjazdem członków Stowarzyszenia. Oprócz posiedzenia zorganizowanego w siedzibie głównej, odbyło się także oficjalne otwarcie wybudowanej końcem marca Sali Wielofunkcyjnej przy Obserwatorium Astronomicznym, wraz z odsłonięciem nowego teleskopu Schmidt-Cassegrain o



średnicy zwierciadła głównego 14". Jakość obrazów świeżo zainstalowanego teleskopu robiła niepowtarzalne wrażenie, co była okazja sprawdzić już w pierwszych dniach zjazdu. Wybrany bowiem modelem był teleskop marki Celestron, uchodzący za jeden z lepszych na rynku pod względem jakości obrazu. W zjeździe wzięło udział 9 osób zrzeszonych w strukturach POLARIS-OPP jak i ok. 30 osób zaproszonych, z uwagi na połączenie zjazdu z podsumowaniem konkursu lokalnego dla młodzieży.⁸

27-29 lipca 2018r.

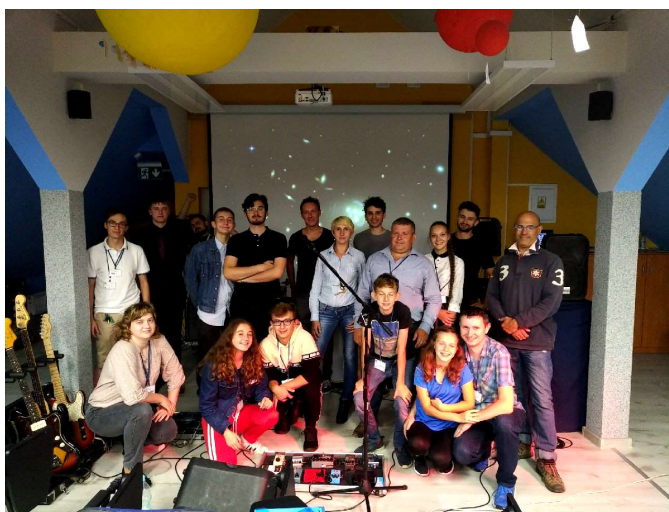
miejsce miał kolejny zjazd, ale tym razem związany z niebywałym zjawiskiem astronomicznym, jakim była Wielka Opozycja Marsa wraz z całkowitym zaćmieniem Księżyca (następne takie zjawisko z udziałem dwóch wydarzeń



na raz dopiero za ponad 100 lat, zaś tak duże zbliżenie Marsa do Ziemi dopiero w 2035 roku). Wydarzenie to było na tle medialne, iż w pokazach jak i towarzyszącym im prelekcjach wzięło udział ponad 90os. Na tę okazję swoje prelekcje wygłosili m.in. goście z Instytutu Astronomicznego UW, Instytutu Fizyki Jądrowej PAN, Planetarium Śląskiego i koordynatorzy POLARIS-OPP. Dla uczestników udostępniona została także wystawa meteorytów z okazem fragmentu z Marsa (Tissint), zwiedzanie kopuły Obserwatorium z nowym teleskopem oraz namiotu „Dziedzictwa kulturowego związanego z niebem na Żywiecczyźnie”, autorstwa Fundacji Satelitarnej Polarisu w ramach prowadzone przez nią projektu z LGD Żywiecki Raj przy współpracy ze Stowarzyszeniem POLARIS – OPP. W zjeździe brało udział ponad 10 członków naszej organizacji.⁸

W dniach 11-13 sierpnia 2018r. w

Sopotni Wielkiej odbył się kolejny, VI już Festiwal Ciemnego Nieba, który tym razem miał charakter imprezy zamkniętej i w bardziej kameralnym gronie. Przyczyną takiego stanu rzeczy były trudności w uzyskaniu odpowiednich zgód na realizację imprezy popularno-naukowej w plenerze z uwagi na zmieniające się ostatnio przepisy prawa oraz coraz większa liczba uczestników Festiwalów Ciemnego Nieba, która z uwagi na



zwyczajowo nieodpłatny charakter, generowała rosnące koszty dla naszej organizacji. Początkowo z kameralnego wydarzenia o zasięgu lokalnym, doszliśmy do szczybla ogólnopolskiej imprezy, w której rotacyjnie brało udział nawet kilkaset osób! Wymogi jakie nakładały więc kolejne decyzje administracyjne przerosły nasze możliwości i sens organizacji Festiwalów Ciemnego Nieba w dotychczasowym wymiarze. Pomimo więc udziału w wydarzeniu ok. kilkudziesięciu uczestników (w tym 8 członków POLARIS-OPP), wydarzenie było wyjątkowe z uwagi na pierwszy w historii, pełnowymiarowy koncert w wydaniu zespołu KOLORY band, który odbył się na Sali Wielofunkcyjnej przy kilkunastoosobowej widowni. Uczestnicy wzięli także udział w obserwacjach plenerowych maksimum Perseidów – nawet w międzynarodowym gronie (z udziałem przypadkowych osób ze Słowacji i Austrii).

Pogoda bowiem w tym roku jak nigdy dopisała, racząc nas bezchmurnym i gwieździstym niebem.⁸

17-18 listopada 2018r. Ostatnim zjazdem organizacji w Sopotni Wielkiej w 2018 roku okazał się być jesienny jubileusz 10-lecia wizyty astronauty z NASA, George'a D. Zamka w Stowarzyszeniu POLARIS – OPP.



Przyjazd pilota promu kosmicznego Discovery do Polski, a co dopiero do Sopotni Wielkiej, był niedowierzaniem i nie lada sensacją dla wielu osób, ale rzeczywiście wizyta ta stała się faktem i miała miejsce 21 listopada 2008r. 10 lat później zorganizowaliśmy specjalne wydarzenie upamiętniające to wyjątkowe spotkanie, gdzie oprócz wspomnień, spotkań ze współtwórcami wnętrza modułu YSS, odbyły się także prelekcje, warsztaty dla dzieci i młodzieży, "dni otwartego wjazdu YSS", wystrzelenie modelarskiej rakiety na ponad 250m., otwarcie wystawy z Planetarium Śląskiego i... przyjazd 8m. rakiety z Europejskiej Agencji Kosmicznej, której towarzyszyło niemałe zainteresowanie medialne, włącznie z wizytą ekipy TVP w Sopotni Wielkiej na potrzeby materiału do Teleexpressu. Oprócz prezentacji pneumatycznej rakiety Ariane 44LP, odbyły się także wykłady gości z Lotniczej Akademii Wojskowej w Dęblinie, Instytutu Fizyki Jądrowej PAN oraz Planetarium Śląskiego, które na kilkanaście dni wcześniej przekazało nam swoją wystawę pt. „Struktura Wszechświata. Odległości i ich pomiar.” z uwagi na przebudowę całego obiektu ze środków UE. W zjeździe wzięło udział blisko 50os. i 11 członków naszej organizacji.⁸

3.4 Konkursy

W 2018 roku zorganizowane zostały następujące konkursy zewnętrzne, w którym nagrody jak i obsługę administracyjną zapewniło Stowarzyszenie POLARIS – OPP lub też sprawowało jedną z tych ról we współpracy z innymi podmiotami bądź osobami:

Konkurs FAF to organizowana na przełomie 2017 i w I kwartale 2018 roku konkurencja dla młodzieży lokalnej z Sopotni Wielkiej i okolic, do której przystąpiło kilkadziesiąt uczestników w ramach projektu wspieranego przez firmę Żywiec Zdrój S.A. Uczestnicy w ramach tego konkursu wykonywali regularne badania środowiska naturalnego, organizowali warsztaty, zawody na segregację śmieci itp. Konkurs zakończył się wyróżnieniami.⁹ ★ ★ ★

Konkurs CHALAWAN. W 2018 roku realizowany był główny konkurs związany z tematyką obserwacji nieba, uczestnictwa w spotkaniach Stowarzyszenia POLARIS – OPP oraz działaniami towarzyszącymi we współpracy z Fundacją Satelitarną Polarisu, która była jednym z głównym sponsorów tego konkursu. Zawodnikami mogli być zarówno młodzi mieszkańcy Sopotni Wielkiej jak i gminy Jeleśnia, co po raz pierwszy miało tak duży wymiar. W ramach różnych ★ ★ ★

⁸ realizacja zjazdu zgodna z § 6 Statutu Stowarzyszenia POLARIS – OPP.

⁹ realizacja konkursów i nagród zgodna z § 6 Statutu Stowarzyszenia POLARIS – OPP.

aktywności uczestnicy m.in. projektowali swoje prace i drukowali je na drukarce 3D, zdobywali punkty za organizację mini-wydarzeń lokalnych, prowadzili regularne zajęcia w siedzibie z astronomii i wiele innych. W konkursie wzięło udział ponad 30 uczestników, a rozdanie nagród o łącznej wartości ponad 4tys. złotych (rzeczowe) miało miejsce w listopadzie 2018 roku.¹⁰

3.5 Akcje, sympozja, konferencje

W 2018 roku Stowarzyszenie POLARIS – OPP realizowało następujące działania o charakterze przedsięwzięć zewnętrznych skierowanych do ogólnopolskiego, ogółouropejskiego lub ogólnoswiatowego grona odbiorców:

„Ogólnopolska Akcja 1% na astronomię” – Astroprocent zebrał w 2018 roku za odpisy z 2017 roku kwotę 7033,40zł. co jest nieco gorszym wynikiem od poprzedniego, ale jednak utrzymującym się na większym poziomie od średniorocznych za wcześniejsze lata, oscylujące w okolicach 5tys. złotych za rok. Działania prowadzone w ramach Akcji to nie tylko zbiórka pieniędzy. Warto nadmienić, iż całość funduszu jest przeznaczana na działania szeroko rozumianego wspierania astronomii w Polsce jak i przede wszystkim ochrony ciemnego nieba w naszym kraju. Wśród najważniejszych działań podjętych więc w ramach tej inicjatywy można wyróżnić wsparcie na rozbudowę trzeciego posterunku monitoringu zanieczyszczenia światłem w obszarze CN-001 Sopotnia Wielka, realizowanego przez członków POLARIS-OPP przy pomocy i za pośrednictwem specjalistów z takich instytucji jak Instytut Fizyki Jądrowej PAN oraz Instytut Astronomiczny UW oraz PTMA o/Wrocław. W ramach tego działania sfinansowano jedynie zakup części niezbędnych materiałów i akcesoriów technicznych oraz ich testowy montaż na dachu budynku przy Obserwatorium Astronomicznym. Docelowo posterunki LP mają także powstać w innych regionach kraju zgodnie z mapą obszarów działań Programu Ciemne Niebo. Drugim istotnym działaniem wspartym z Astroprocentu było zakupienie nagród w konkursach własnych jak i zewnętrznych związanych z astronomią. Można do nich zaliczyć m.in. konkurs wiedzy o astronomii na terenie gminy Jeleśnia wchodzący w skład projektu „Chalawan – czas wolny pod gwiazdami”, ale i sfinansowanie nagród dla studentów astronomii w ramach konkursu wśród kół naukowych. W obu przypadkach były to zazwyczaj pokrywane zakupu nagród rzeczowych jak książki, drobny sprzęt elektroniczny, materiały dydaktyczne, ale i odzież czy przedmioty codziennego użytku, wybierane samodzielnie przez laureatów konkursów. Część niewykorzystanej kwoty z poprzednich lat z Akcji 1% na astronomię, zrefundowanej również wcześniej przez jeden z projektów realizowanych przez Stowarzyszenie POLARIS – OPP, było dofinansowanie w 13,5% zakupu teleskopu astronomicznego do kopuły zbudowanej na dachu Zespołu Szkół nr 4 w Sopotni Wielkiej. Obiekt ten służy bowiem nie tylko miłośnikom astronomii, ale i licznej młodzieży i to nie tylko lokalnej, lecz dużym ilościom uczestników zamiejscowych, odwiedzających pierwszy w Polsce, czynny obszar ochrony ciemnego nieba CN-001. Prowadzone były również liczne konsultacje i przesyłanie materiałów Programu Ciemne Niebo za pośrednictwem korespondencji tradycyjnej i kurierskiej, a także trzy wizyty w gminach i miejscowościach w związku z działaniami popularyzatorskimi przeciw zanieczyszczeniu światłem. Żadna część środków w 2018 roku nie była przeznaczona na wynagrodzenia, a wiele działań towarzyszących prowadzone było w ramach działalności statutowej nieodpłatnie (np. pomiary i



¹⁰ realizacja konkursów i nagród zgodna z § 6 Statutu Stowarzyszenia POLARIS – OPP.

użyczenia ręcznych czujników SQM zakupionych rok wcześniej ze środków Akcji). Tradycyjnie z akcji pokryto również utrzymanie domeny stron www.ciemnieniebo.pl oraz astroprocent.pl zgodnie z decyzją Zarządu sprzed kilku już lat.¹¹

3.6 Publikacje

3.6.1 Własne

Stowarzyszenie POLARIS – OPP wydało w 2018 roku następujące materiały w postaci publikacji własnych¹²:

- a) **Biuletyn POLARIS** – periodyk nie ukazywał się z uwagi na brak możliwości wydawniczych. Został zastąpiony Internetowy Informatorem POLARIS-OPP.
- b) **IIP** – newsletter elektroniczny przygotowywany przez przedstawiciela Zarządu POLARIS-OPP za pośrednictwem poczty e-mail, został rozesłany w 2018 roku **6 razy** i dotyczył bieżących spraw związanych z działalnością Stowarzyszenia.
- c) **Sprawozdanie merytoryczne za 2017 rok** – podstawowa publikacja własna, będąca zestawieniem wszystkich najważniejszych wydarzeń, działań, prac i innych aspektów działalności Stowarzyszenia POLARIS-OPP. Na kilkunastu stronach opisywana jest cała tematyka funkcjonowania zgodnie ze schematem sprawozdawczym przyjętym przez Walne Zebranie kilka lat temu. Opracowanie to dostępne jest na stronie internetowej naszego Stowarzyszenia w dziale administracyjno-księgowym lub w siedzibie w Sopotni Wielkiej.
- d) **Sprawozdanie z działalności OPP za 2017 rok**, wcześniej funkcjonujące na stronie Departamentu Ekonomii Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a obecnie dostępne na stronach Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego – <https://sprawozdaniaopp.niw.gov.pl/> oraz w formie wydruku w siedzibie Stowarzyszenia w Sopotni Wielkiej.
- e) **strony internetowe** – na przestrzeni wspomnianego roku Stowarzyszenie posiadało następujące adresy, prowadzone przy zaangażowaniu działu informatycznego:
 - www.polaris.org.pl – główna witryna organizacji, na której umieszczane były wszelkie bieżące informacje jak również komasowane są różne bazy danych (raporty, sprawozdania, publikacje, wzory umów, wniosków itp.). Strona aktualizowana była na bieżąco przez przedstawiciela Zarządu oraz dział informatyczny. W 2018 roku dodano nowe artykuły na temat ważniejszych wydarzeń w działalności (łącznie 57 nowych publikacji) oraz opracowano kilka mniejszych grafik i modułów informacyjnych, banerów.
 - www.astroprocent.pl – osobna strona Ogólnopolskiej Akcji „1% na astronomię” pełniła funkcję informacyjno-popularyzatorską na temat celów przeznaczania zebranych środków, a także umieszczono wydarzenia związane z metodami promocji Astroprocentu. Jak co roku zaktualizowano instrukcję przekazywania odpisów podatkowych za 2017 rok oraz wprowadzono dodatkowe dane dla emerytów i rencistów, odpisujących swój podatek na rzecz OPP.

¹¹ realizacja akcji i wydatkowanie środków zgodnie z § 6 Statutu Stowarzyszenia POLARIS – OPP.

¹² wydawanie publikacji zgodnie z § 6 Statutu Stowarzyszenia POLARIS – OPP.

- www.ciemneniebo.pl – oficjalny serwis internetowy Programu Ciemne Niebo (vide rozdział 3.2) był ponownie jedną z najbardziej poczytnych stron wg statystyk serwera home.pl na którym umieszczono całą bazę danych. Witryna cieszyła się niesłabnącym zainteresowaniem z uwagi na liczne strony cytujące zamieszczone w niej materiały, odnośniki z różnych portali itp. Zamieszczono również kilka aktualizacji dot. członkostwa programowego oraz publikacje związane z dziedzictwem kulturowym nieba w odniesieniu do regionu Żywiecczyny, we współpracy z Fundacją Satelitarną Polarisu. Strona jednak nie była tak często aktualizowana jak w poprzednich latach z powodu braku redaktorów strony i małymi możliwościami finansowania działań terenowych.
- www.astroevents.pl – oficjalna domena będąca w posiadaniu Stowarzyszenia POLARIS-OPP związana z poddziałaniem Astreventów w programie Przybliżmy Dzieciom Niebo. Pod adresem tym znajdował się w 2018 roku link do strony utworzonej przez Agencję About Marketing & Communication z Warszawy, która zawarła końcem 2017 roku umowę wyłączności dla Astroeventów ze Stowarzyszeniem POLARIS – OPP. Końcem 2018 roku rozpoczęły się prace nad nowym serwisem strony, będącym skonsolidowaną i usystematyzowaną ofertą warsztatów odpłatnych i nieodpłatnych statutowych.

f) **inne materiały** – w 2018 roku wydano drobne materiały drukowane jak plakaty VI Festiwalu Ciemnego Nieba i artykuły w zewnętrznych mediach (autorskie), ponowiono wydanie broszur Astroturystyki w formacie DL czy też wizytówek i plakatów konkursowych i projektowych. W tym względzie dużo materiałów ukazywało się za sprawą projektu „Nasze otoczenie – nasze środowisko” (Fafnir) w ramach wsparcia ze strony firmy Żywiec Zdrój S.A. We współpracy ze sponsorami i zamawiającymi działania odpłatne opublikowano takie materiały jak zajawki czy ogłoszenia o Piknikach z Astronomią. Wydano także nowe Opracowano także list otwarty Programu Ciemne Niebo do mieszkańców obszaru CN-001 i kolportowano go w ilości 500szt. do każdego z zamieszkałych gospodarstw. Opracowano także 7 nowych raportów działu ekologicznego, który udostępnił je w wersji papierowej (również anglojęzycznej) jak i elektronicznej na stronie www.polaris.org.pl W Rynku w Jeleśni zawisł również stały bilbord pełnowymiarowy, reklamujący warsztaty Stacji Kosmicznej YSS w Sopotni Wielkiej.

3.6.2 Obce

W 2018 roku koordynatorzy POLARIS-OPP opublikowali lub przyczynili się do publikacji różnego typu materiałów i informacji związanych z szeroko pojętą działalnością Stowarzyszenia POLARIS – OPP, w następujących źródłach zewnętrznych¹³:

- a) ok. **10 artykułów prasowych** związanych z takimi wydarzeniami jak VI Festiwal Ciemnego Nieba, Pikniki z Astronomią w Oświęcimiu, Gliwicach i innych działaniach w Sopotni Wielkiej.
- b) ok. **4 emisji radiowych** w takich masmediach jak Radio Katowice, ESKA Beskidy i Radio Bielsko itp.
- c) ok. **15 publikacji internetowych** w postaci własnych materiałów jak i wiadomości portalowych (newsy) w serwisach i witrynach typu www.facebook.pl (fanpage Programu Ciemne Niebo), www.wyborcza.pl, www.tvn24.pl, www.onet.pl oraz www.wp.pl, a także liczne witryny miejskie i regionalne, partnerów instytucjonalnych (vide rozdział 3.9) i inne.

¹³ publikacje zgodne z § 6 Statutu Stowarzyszenia POLARIS – OPP.

3.7 Raport społeczny - dodatek OPP

W 2018 roku Stowarzyszenie POLARIS – OPP jako organizacja pożytku publicznego, w myśl ustawy z dn. 24 kwietnia 2003 roku o pożytku publicznym i o wolontariacie realizowało cele statutowe w następujących obszarach sfery zadań publicznych (wg wybranych punktów z art. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r., poz. 450, z późn. zm.))¹⁴:

- pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób;
- nauka, edukacja, oświata i wychowanie;
- działalność na rzecz dzieci i młodzieży w tym wypoczynku dzieci i młodzieży;
- ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego;
- promocji i organizacji wolontariatu;
- działalność na rzecz organizacji pozarządowych.

3.8 Działalność odpłatna statutowa.

W ramach odpłatnej działalności statutowej pożytku publicznego, Stowarzyszenie POLARIS – OPP zrealizowało na przestrzeni 2018 roku łącznie **13 zadań, głównie o charakterze popularyzatorskim i edukacyjnym** dla 33 podmiotów, JST, firm i/lub organizacji członkowskich. W przeważającej ilości były to działania o charakterze warsztatowym i szkoleniowym z zakresu nauk ścisłych, obsługi sprzętu, zagadnień III sektora i projektów dotacyjnych oraz aktywizacji środowisk lokalnych.¹⁵

3.9 Współpraca instytucjonalna.

W 2018 roku Stowarzyszenie POLARIS – OPP miało przyjemność w szczególności współpracować (formalnie lub nieformalnie) z następującymi instytucjami, organizacjami, podmiotami trzeciego sektora, przedsiębiorstwami, innymi osobami prawnymi i fizycznymi, oraz organami władzy państwowej w zakresie wspólnej realizacji działań, przyczyniających się do osiągnięcia celów statutowych Stowarzyszenia POLARIS-OPP (wg kolejności alfabetycznej):¹⁶

- **About Marketing & Communication** – Warszawa,
- **Agroturystyka Nad Wodospadem** – Sopotnia Wielka,
- **Biblioteka Gminna** – Sopotnia Wielka, Jeleśnia,
- **Biuro Konferencyjno-Turystyczne TRYBAŁA** – Maków Podhalański,
- **Biuro Podróży JAGA** – Radlin,
- **Centrum Konferencyjno-Wypoczynkowe VESTA** – Jeleśnia,
- **Dominikański Dom Rekolekcyjny w Korbielowie** – Korbielów.
- **Delta Optical** - Warszawa, Osiny-Mińsk Mazowiecki,
- **Fundacja Satelitarna Polarisu** – Sopotnia Wielka,
- **Gmina Jeleśnia** – Jeleśnia,

¹⁴ działania zgodne z § 6 Statutu Stowarzyszenia POLARIS – OPP.

¹⁵ działania odpłatne zgodne z § 6 Statutu Stowarzyszenia POLARIS – OPP.

¹⁶ współpraca zgodna z § 6 Statutu Stowarzyszenia POLARIS – OPP.

- Instytut Astronomiczny Uniwersytetu Wrocławskiego – Wrocław.
- Muzeum Zamek w Oświęcimiu – Oświęcim,
- Planetarium Śląskie – Chorzów.
- POLANDMET.COM – Dzięgielów.
- PROGRESJA Sp. z o.o. – Piekary Śląskie,
- Stowarzyszenie LGD „Żywiecki Raj” – Łodygowice.
- Śląska Sieć Metropolitarna – Gliwice,
- Urząd Gminy – Jeleśnia.
- ZBM PROBUD – Żywiec,
- Zespół Szkół nr 4, dyr. R. Ducin – Sopotnia Wielka,

IV. Informacje finansowo-kadrowe

4.1 Uzyskane przychody

W 2018 roku Stowarzyszenie POLARIS - OPP uzyskało następujące przychody z poniższych źródeł:

Lp.	Źródło przychodu	Kwota
1.	Składki członkowskie	940,00
2.	Odsetki bankowe	-
3.	Darowizny od osób fizycznych	14 517,27
4.	Odpisy podatkowe z 1%	7 033,40
5.	Darowizny od osób prawnych	40 595,72
6.	Ofiarność publiczna	-
7.	Dotacje	34 279,60
8.	Darowizny od fundacji	-
9.	Spadki i zapisy	-
10.	Środki z budżetu państwa, powiatu, gminy	-
11.	Odpłatna działalność statutowa	85 606,24
12.	Z innych źródeł	1,00
SUMA		182 973,23

Jednocześnie Stowarzyszenie POLARIS – OPP w 2018 roku nie prowadziło działalności gospodarczej.

4.2 Poniesione koszty

W 2018 roku Stowarzyszenie POLARIS – OPP poniosło następujące koszty tytułem poniższych wydatków:

Lp.	Rodzaj kosztu	Kwota
1.	Nieodpłatna działalność statutowa	79 739,23
2.	Odpłatna działalność statutowa	79 818,81
3.	Administracja	24 502,58
4.	Działalność gospodarcza	-
5.	Pozostałe koszty	27,73
SUMA		184 088,35

4.3 Zasoby kadrowe

W 2018 roku Stowarzyszenie POLARIS – OPP posiadało następujące zasoby personalne i kadrowe realizujące cel statutowy:

Lp.	Stanowiska	Ilość osób
a)	Pracownicy etatowi	2
b)	Pracownicy na umowy cywilnoprawne	14
c)	Kandydaci – wolontariusze	1
d)	Członkowie – wolontariusze	21
SUMARYCZNIE		~38

4.4 Informacje dodatkowe

Przez okres 2018 roku Stowarzyszenie POLARIS – OPP:

- a) wypłaciło wynagrodzenia, nagrody finansowe, premie i inne świadczenia w łącznej kwocie brutto: **32 835,24 zł.**
- b) wypłaciło łącznie członkom Zarządu i innych organów Stowarzyszenia wynagrodzenia roczne w wysokości: **0 zł.**
- c) poniosło wydatki na umowy cywilnoprawne: **13 294,00 zł.**
- d) udzieliło pożyczek pieniężnych: **nie dotyczy**
- e) posiadało kwoty ulokowane na rachunkach bankowych: **4 995,75 zł.**
- f) nabyło wartości obligacji, uzyskało udziały, nabyło akcję w spółkach prawa handlowego: **nie dotyczy**
- g) nabyło ruchomości: **0 zł.**
- h) zainwestowało w nieruchomości (własne i obce): **328 922,66 zł.**
- i) nabyło środki trwałe na łączną kwotę: **0 zł.**
- j) posiadało wartości aktywów i zobowiązań: **w załączeniu sprawozdanie finansowe**
- k) otrzymało zlecenia na usługi, państwowe zadania zlecone i zamówienia publiczne od podmiotów państwowych i samorządowych: **Urząd Gminy Jeleśnia.**
- l) rozliczało się z tytułu ciężących zobowiązań podatkowych: **PIT-4 i ZUS**
- m) składało deklaracje podatkowe: **CIT**
- n) zostało poddane kontroli zewnętrznej: **Zakład Ubezpieczeń Społecznych**
- o) posiadało konta w banku: **Bank Millennium S.A. – jedno konto złotówkowe oraz Bank PKO BP – jedno konto złotówkowe z przeznaczeniem na dotacje celowe, a także Bank BGŻ – jedno konto złotówkowe z przeznaczeniem na dotację z UWMŚ.**
- p) zleciło obsługę księgową dokumentacji rozliczeniowej: **UnionNGO - Katowice.**

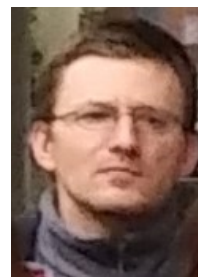
V. Wyróżnienia i podziękowania

5.1 Tytuł Polarisowca Roku

Zgodnie z przyjętą zasadą o nadawaniu Tytułu Polarisowca Roku (dawniej Klubowicza Roku) w Stowarzyszeniu POLARIS – OPP, decyzję przyznania tego wyróżnienia podejmuje się w drodze głosowania korespondencyjnego wszystkich zainteresowanych i uprawnionych koordynatorów POLARIS-OPP w okresie od zakończenia roku do najbliższego Walnego Zebrania. Za 2018 rok Tytuł Polarisowca Roku otrzymał:

Krzysztof Dwornik

za
za pomoc w pozyskaniu wystawy
„Struktura Wszechświata. Odległości
i ich pomiar.” z Planetarium Śląskiego



5.2 Odznaczenia

Podczas Walnego Zebrania w dniu 29 kwietnia 2018r. nie wręczona została „**Błękitna Odznaka Polarisu**”.

Odznaczenia te przysługują osobom, które w dniu wręczenia posiadają nieprzerwany, pięcioletni staż członkowski licząc od początku działalności POLARIS-OPP tj. od 1994r. oraz członkom honorowym Stowarzyszenia.

5.3 Nominacje

Na podstawie decyzji Zarządu Stowarzyszenia POLARIS-OPP do Tytułu Polarisowca Roku 2018 nominowano osoby:

Anna Zając – za współkoordynację projektu „Nasze otoczenie – nasze środowisko” (syg. wew. Fafnir).

Krzysztof Dwornik – za pomoc w pozyskaniu wystawy „Struktura Wszechświata. Odległości i ich pomiar.” z Planetarium Śląskiego

5.4 Podziękowania i podsumowanie minionego roku

Zarząd Stowarzyszenia POLARIS - OPP składa podziękowania wszystkim osobom zaangażowanym w realizację działań, w tym dosyć trudnym momencie działalności statutowej, bowiem z powodu jednego z największych projektów dotacyjnych w naszej dotychczasowej historii, wymagającego dużego wkładu własnego oraz zaprzestania realizacji jednego z głównych działań odpłatnych (Astroeventy), zmieniała się formuła funkcjonowania naszej organizacji z jednoczesnym brakiem perspektyw na 2019 rok. Tym więc co pozostali i nie zrazili się niezbyt perspektywnym rokiem funkcjonowania, należałoby powiedzieć – chwała wytrwałym! Choć „nie było fal”, patrzymy dalej z lepszym spojrzeniem „na zachodzące Słońce po pochmurnych dniach” ostatnich 12 miesięcy, które jest zapowiedzią ciekawszych, następnych kwartałów „na morzu” wydarzeń naszej działalności...

**Zarząd
Stowarzyszenia POLARIS – OPP**